

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

Bp. 383 / 24.8.2023

Biroul permanent al Senatului

Domnule președinte,

L. 484 / 5.09.2023

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ*, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 182 din 2002 privind informațiile clasificate*, inițiată de domnul deputat USR Liviu – Ionuț Moșteanu împreună cu un grup de parlamentari USR (**Bp. 383/2023**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 33 din *Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul instituirii interdicției de a clasifica ca secret de serviciu informațiile care, prin natura lor sau conținutul lor, sunt destinate să asigure informarea cetățenilor asupra cheltuirii banilor publici, cu excepția informațiilor asupra cheltuielilor care privesc securitatea națională, prin a căror divulgare se pot prejudicia siguranța națională și apărarea țării.

II. Observații

1. *De lege lata*, art. 33 din *Legea nr. 182/2002* statuează că ”*este interzisă clasificarea ca secrete de serviciu a informațiilor care, prin natura sau conținutul lor, sunt destinate să asigure informarea cetățenilor asupra unor probleme de interes public (...)*”

Indubitabil, aspectele referitoare la cheltuirea banilor publici se circumscriu sferei problemelor de interes public, astfel încât, dat fiind caracterul general al obiectului obligației de informare care incumbă autorităților/instituțiilor publice (pentru asigurarea dreptului fundamental la

informație), apreciem că nu este necesară completarea art. 33 cu o ipoteză particulară, în sensul preconizat.

2. Având în vedere că, potrivit prevederilor art. 3 din *Legea nr. 182/2002*, „*Nicio prevedere a prezentei legi nu va putea fi interpretată în sensul limitării accesului la informațiile de interes public sau al ignorării Constituției, a Declarației Universale a Drepturilor Omului, a pactelor și celorlalte tratate la care România este parte, referitoare la dreptul de a primi și răspândi informații*”, considerăm că sunt stabilite deja, sub aspect general, toate situațiile în care se interzice clasificarea informațiilor care sunt de interes public și nu este necesar a fi efectuată o completare strict particularizată pe cheltuieli publice.

Totodată, art. 7 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, stabilește că:

”(1) *Evaluarea preliminară a impactului proiectelor de lege, a propunerilor legislative și a celorlalte proiecte de acte normative reprezintă un set de activități și proceduri realizate cu scopul de a realiza o fundamentare adecvată a inițiativelor legislative. Evaluarea preliminară a impactului presupune identificarea și analizarea efectelor economice, sociale, de mediu, legislative și bugetare pe care le produc reglementările propuse.*

(2) *Evaluarea preliminară a impactului proiectelor de acte normative este considerată a fi modalitatea de fundamentare pentru soluțiile legislative propuse și trebuie realizată înainte de adoptarea actelor normative.*

(3) *Fundamentarea noii reglementări trebuie să aibă în vedere atât evaluarea impactului legislației specifice în vigoare la momentul elaborării proiectului de act normativ, cât și evaluarea impactului politicilor publice pe care proiectul de act normativ le implementează*”.

3. Abordarea în această materie nu poate fi una secvențială, fiind necesar ca dispozițiile *Legii nr. 182/2002* să fie interpretată și aplicată în corelare cu prevederile *Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare*. Potrivit art. 5 alin. (1) lit. e) din *Legea nr. 544/2001*, „*Fiecare autoritate sau instituție publică are obligația să comunice din oficiu următoarele informații de interes public: (...) sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil (...)*”.

În opinia noastră, cele trei categorii de informații prevăzute în ipoteza normativă a textului citat sunt suficient de clare și cuprinzătoare, comunicarea din oficiu vizând atât situația veniturilor, cât și a cheltuielilor bugetare,¹ aspect

¹ conform art. 2 alin. (1) pct. 6 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, „bugetul” reprezintă documentul prin care „sunt prevăzute și aprobate în fiecare an veniturile și cheltuielile sau, după caz, numai cheltuielile, în funcție de sistemul de finanțare a instituțiilor publice”

care poate fi constatat cu ușurință din consultarea informațiilor postate pe site-ul autorităților/instituțiilor publice.

Potrivit alin. (1) al art. 31 din *Legea nr. 182/2002*, „*Informațiile secrete de serviciu se stabilesc de conducătorul persoanei juridice, pe baza normelor prevăzute prin hotărâre a Guvernului*”.

Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, cu modificările și completările ulterioare, stabilește atât informațiile de interes public pe care instituțiile publice au obligația de a le comunica la cerere sau din oficiu, cât și informațiile exceptate de la accesul liber al cetățenilor. Astfel, la art. 12 alin. (1) lit. a) se prevede că sunt exceptate de la accesul liber al cetățenilor informațiilor din domeniul apărării naționale, siguranței și ordinii publice, dacă acestea fac parte din categoriile informațiilor clasificate, potrivit legii. De asemenea, art. 13 din același act normativ, stipulează că „*Informațiile care favorizează sau ascund încălcarea legii de către o autoritate sau a instituție publică nu pot fi incluse în categoria informațiile clasificate și constituie informații de interes public*”.

Totodată, menționăm că, potrivit art. 11¹ din *Legea nr. 544/2001*, orice autoritate contractantă are obligația să pună la dispoziția persoanei fizice sau juridice interesate, contractele de achiziții publice, principiile și procedura de publicitate și transparență a cheltuirii banilor publici, fiind prevăzute de *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*.

Excepție de la prevederile art. 11¹ din *Legea nr. 544/2001*, fac contractele de achiziții publice atribuite prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității, cu modificările și completările ulterioare*, având în vedere că, potrivit art. 201 din această ordonanță de urgență, „*atribuirea contractelor reglementate de prezenta ordonanță de urgență se va efectua cu respectarea legislației în materia informațiilor clasificate.*”

Așadar, dispozițiile în vigoare din cuprinsul *Legii nr. 544/2001* configurează un cadru legislativ adecvat pentru exercitarea dreptului la informații de interes public și în ceea ce privește „*cheltuirea banilor publici*”.

De asemenea, precizăm că, potrivit art. 20 din *Legea nr. 182/2002*, „*Orice persoană fizică sau juridică română poate face contestație la autoritățile care au clasificat informația respectivă, împotriva clasificării informațiilor, duratei pentru care acestea au fost clasificate, precum și împotriva modului în care s-a atribuit un nivel sau altul de secretizare. Contestația va fi soluționată în condițiile legii contenciosului administrativ.*”

În acest context, apreciem că, în forma actuală, art. 33 din *Legea nr. 182/2002* conține, *de facto* și *in extenso*, aspectele care se doresc a fi legiferate prin propunerea legislativă, prevederi care sunt în concordanță cu normele constituționale referitoare la dreptul la informare al cetățenilor, cât și

cu celelalte prevederi legale referitoare la accesul cetățenilor la informații de interes public, sens în care considerăm că nu se impune modificarea acestuia în sensul reglementat prin propunerea legislativă.

4. Soluția preconizată nu respectă principiul de legiferare referitor la unitatea terminologică, nefiind corelată cu anumite concepte, consacrate la art. 12 din *Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare*, și art. 15 lit. d) și e) din *Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare*.

În plus, soluția legislativă propusă nu întrunește exigențele de tehnică legislativă referitoare la redactarea actelor normative și nici pe cele ce derivă din *principiul legalității*, consacrat la art. 1 alin. (5) din *Constituția României, republicată*, potrivit căruia, astfel cum a statuat Curtea Constituțională în *Decizia nr. 22/2016*, „*orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a fi aplicat*” (paragraful 35).

Astfel, potrivit definițiilor statuate la art. 15 lit. d) și e) din *Legea nr. 182/2002*, în sfera informațiilor clasificate secret de serviciu intră acele informații a căror divulgare este de natură să determine prejudicii unei persoane juridice de drept public sau privat, în timp ce clasa secret de stat este specifică informațiilor prin a căror divulgare neautorizată se pot prejudicia siguranța națională și apărarea țării, distincția dintre cele două clase fiind foarte clară.

Față de definițiile mai sus arătate, reiese că formularea propusă de inițiatori, prin care este exceptată de la interdicția clasificării ca secret de serviciu a informațiilor care aparțin clasei secret de stat (*”cu excepția informațiilor asupra cheltuielilor care privesc securitatea națională, prin a căror divulgare se pot prejudicia siguranța națională și apărarea țării”*), este generatoare de confuzii și lipsită de efecte, motiv prin care s-ar fi impus eliminarea expresiei *”prin a căror divulgare se pot prejudicia siguranța națională și apărarea țării”*, deoarece această expresie este specifică definirii informațiilor secrete de stat.

În continuare, raportat la prevederile art. 12 din *Legea nr. 544/2001*, este de observat că orice informație care nu face parte din categoriile exceptate de la accesul liber al cetățenilor este o informație publică.

Având în vedere că textul de lege nu delimitează sfera informațiilor care, prin natura sau conținutul lor, sunt destinate să asigure informarea cetățenilor asupra cheltuirii banilor publici, se deduce că alin. (2) din propunerea legislativă devine aplicabil oricărei informații care are în conținut referiri la o cheltuială a banilor publici. Or, unei informații referitoare la

cheltuirea banilor publici, pentru acuratețe și pentru a putea fi inteligibilă, îi pot fi/trebuie să îi fie asociate, în funcție de context, alte informații indispensabile, cum ar fi scopul/destinația banilor (de exemplu, pentru executarea unei misiuni sau desfășurarea unei activități ori pentru achiziția unui produs sensibil), dar care, potrivit nivelului de importanță, fac parte din clasa secretelor de serviciu și care ar trebui să beneficieze de protecție împotriva dezvăluirii neautorizate specifice clasei din care fac parte. Însă, pentru a respecta interdicția preconizată la alin. (2) din soluția legislativă, toate acele informații asociate cheltuirii banilor publici ar deveni neclasificate prin efectul legii, fără nicio deosebire, efect nepermis în domeniul apărării naționale.

5. Potrivit intenției de reglementare, intervenția legislativă preconizată constă în completarea art. 33 din *Legea nr. 182/2002*, iar nu în modificarea acestuia, sens în care titlul și partea introductivă a articolului unic trebuiau formulate în mod corespunzător.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea prezentei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ion – Marcel CIOLACU
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului